

Kendine Zarar Verme Davran??? De?erlendirme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kendine Zarar Verme Davran??? De?erlendirme Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24584>

Özet

Kendine Zarar Verme Davran??? De?erlendirme Envanteri (KZVD), non-suicidal self-injury (NSSI) davran???lar?n?n alt?nda yatan i?levleri ve motivasyonlar? sistematik olarak ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? 39 maddelik bir psikometrik araçtır. Ölçek, kendine zarar verme e?ilimlerini i?levsel aç?dan inceleyerek, davran???n hem özerk (otonom) hem de ki?iler aras? boyutlar?n? de?erlendirir. KZVD'nin Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerlik çal???malar?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda klinik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Uyarlama çal???mas?, KZVD'nin ilgili psikopatolojik yapılarla (anksiyete, depresyon, umutsuzluk) güçlü korelasyonlar gösterdi?ini ve kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılı?a sahip oldu?unu kanıtlanm??tır. Bu envanter, özellikle ergen ve genç yeti?kinlerde görülen kendine zarar verme davran???lar?n?n i?levsel analizine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Kendine zarar verme, KZVD, non-suicidal self-injury, psikometrik araç, uyarlama, özerk i?levler, ki?iler aras? i?levler, iç tutarlılık.

Yazarlar

Tezan Bildik, O?uz Somer, Bengü Kabukçu Ba?ay, Ömer Ba?ay, Bülent Özbaran.

Amaç

KZVD'nin temel amacı, bireylerin sergiledi?i kendine zarar verme davran???lar?n?n alt?nda yatan nedenleri ve i?levleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu i?levler, davran???n bir ba?a ç?kma stratejisi olarak neden sürdürüldü?ünü anlamaya yardımcı olur.

Türkçe uyarlama çal???mas?, orijinal envanterin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve dili bağlam?nda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini test etmek amacıyla yapılm??tır. Bu sayede, klinisyenler ve ara?t?rmacılar için güvenilir bir de?erlendirme aracı sa?lanm??tır. Ölçek, davran???n içsel ve d???sal motivasyonlar?n? ayrı ayrı ele alarak, bireyselleştirilmi? tedavi yaklaşımlar?n?n geli?tirilmesine rehberlik etmeyi hedefler.

Yapı

KZVD, kendine zarar verme davran???n?n i?levsel teorisine dayanan çok boyutlu bir yapıy? ölçer. Ölçek, toplam 39 madde ve iki ana boyut içermektedir. Bu boyutlar, davran???n hangi amaca hizmet etti?ini kategorize eder:

Otonom ??levler Boyutu: Bireyin içsel durumunu y?netmeye y?nelik motivasyonlar? kapsar (orne?in, duygusal bo?alma, kendini cezaland?rma). Bu boyut 5 alt boyuttan olu?maktadır.

Ki?iler Aras? ??levler Boyutu: Sosyal çevreden veya ili?kilerden kaynaklanan motivasyonlar? kapsar (orne?in, yard?m arama, di?erlerini etkileme, sosyal izolasyondan kaç?nma). Bu boyut 8 alt boyuttan olu?maktadır.

Ölçe?in bu iki ana boyut alt?nda toplanan 13 alt boyutu, kendine zarar verme davran???n?n karma??k ve çok y?nlü do?as?n? kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

KZVD'nin Türkçe formunun yap? geçerlik al??mas?, K?sa Semptom Envanteri (KSE) ve ?ntihar Olas?l??? Ölçe?i (?OÖ) gibi ilgili psikopatoloji ölçütleri ile korelasyonlar?n hesaplanmas?yla gerçekle?tirilmi?tir. ?li?kiler, Pearson korelasyon analizi kullan?larak de?erlendirilmi?tir.

Elde edilen bulgulara g?re, KZVD toplam puan?; KSE anksiyete ($r=0,50$, $p<0,001$), KSE depresyon ($r=0,49$, $p<0,001$), KSE olumsuz benlik ($r=0,46$, $p<0,001$), KSE somatizasyon ($r=0,48$, $p<0,001$) ve KSE öfke/sald?rganl?k ($r=0,48$, $p<0,001$) alt ölçekleri ile pozitif y?nde ve yüksek düzeyde anlaml? ili?kiler sergilemi?tir. Ayr?ca, KZVD toplam puan?, ?OÖ umutsuzluk ($r=0,44$, $p<0,001$), dü?manl?k ($r=0,50$, $p<0,001$) ve intihar dü?üncesi ($r=0,53$, $p<0,001$) alt ölçekleri ile de benzer ?ekilde güclü korelasyonlar göstermi?tir. Bu sonuçlar, KZVD'nin ölçmeyi amalad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ilgili psikopatolojik belirtilerle teorik olarak beklenen düzeyde ili?kili oldu?unu do?rulamaktadır.

Güvenilirlik

KZVD'nin Türkçe formunun güvenilirlik analizi, i tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak yap?lm??t?r. Yap?lan analiz sonucunda i tutarl?l?k katsay?s? $\alpha=0.79$ olarak belirlenmi?tir.

Bu alfa de?eri, KZVD'nin maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in klinik uygulamalar ve ara?t?rmalar için yeterli düzeyde güvenilir oldu?unu g?stermektedir. Bu yüksek iç tutarl?l?k, ölçe?in farkl? maddelerinin birbiriyle uyumlu al??t???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

KZVD'nin faktör yap?s?, kendine zarar verme davran???n?n motivasyonel temellerine odaklanan iki ana boyutta toplanm??t?r. Ölçek, toplam 39 madde ile bu iki ana boyutu (Otonom ??levler ve Ki?iler Aras? ??levler) ölçmektedir. Bu iki ana boyutun alt?nda toplam 13 i?levsel alt boyut bulunmaktadır.

Faktör analizi sonuçlar?, KZVD'nin orijinal yap?s?n? korudu?unu ve Türk popülasyonunda da davran???n i?levlerini ba?ar?l? bir ?ekilde iki temel alana ay?rd???n? göstermi?tir. Bu ayr?m, kendine zarar verme davran???n?n i?levsel anlam?n? derinlemesine incelemek için kritik öneme sahiptir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama

Format: 39 maddelik, öz bildirim envanteri.

Language Available: Türkçe

Population Group: Kendine zarar verme davran??? sergileyen veya risk alt?nda olan klinik ve genel popülasyonlar.

Age Group: Çal???ma detaylar?nda spesifik ya? grubu belirtilmemekle birlikte, bu tür envanterler genellikle ergen ve genç yeti?kin popülasyonlar?nda kullan?lmaktad?r.

Population Details: Türkiye popülasyonu üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal???mas? yap?lm???t?r.

Test Methodology: 3'lü Likert ölçe?i format?nda derecelendirme kullan?l?r (0= hiç uygun de?il - 2= çok uygun).

Anahtar Kelimeler

Psikometri, öz bildirim, iç tutarlıl?k, Cronbach Alfa, korelasyon, KSE, ?OÖ, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: tezanbildik@yahoo.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

KZVD'nin Türkçe adaptasyon çal???mas? 2013 y?l?nda yay?nlanm???t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar (Tezan Bildik) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi bulunmamaktad?r.

Kaynaklar

Bildik, T., Somer, O., Kabukçu Ba?ay, B., Ba?ay, Ö. ve Özbaran, B. (2013). Kendine Zarar Verme Davran??? De?erlendirme Envanteri'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 234(1), 49-57.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: turkpsikiyatri.com

Envanterin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [kendine-zarar-verme-davranisi-degerlendirme-envanteri-toad.pdf](#)

Kendine Zarar Verme Davran??? De?erlendirme Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

KZVD, toplam 39 maddeden olu?maktadır ve bu maddeler 3'lü Likert format?nda (0= hiç uygun de?il- 2= çok uygun) derecelendirilmektedir. Maddeler iki ana boyut alt?nda toplanm??t?:

Ki?iler Aras? ??levler Boyutu (8 alt boyuttan olu?ur).

Otonom ??levler Boyutu (5 alt boyuttan olu?ur).